

JOANNA MUCHA

Postępowania w sprawach dotyczących aktów stanu cywilnego – kompetencja organu administracji publicznej czy sądu powszechnego?

Streszczenie

Aktualnie obowiązująca ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego, podobnie jak poprzednio regulujące tę materię przepisy, wprowadza kompetencje dwóch różnych organów w sprawach dotyczących aktów stanu cywilnego.

Rejestrację stanu cywilnego, a także sprostowanie treści aktu wymagające porównania jej z innymi dokumentami, nie zaś przeprowadzania postępowania dowodowego, powierzył ustawodawca organowi administracji, natomiast przypadki, w których zachodzi konieczność przeprowadzenia szczegółowego postępowania dowodowego (ustalenie treści aktu stanu cywilnego) czy też wymagające prawotwórczej ingerencji (unieważnienie aktu stanu cywilnego stwierdzającego zdarzenie niezgodnie z prawdą, sprostowanie w wypadku niemożności jego dokonania na podstawie innych aktów czy akt zbiorowych), poddał kompetencji sądu cywilnego. Pozwala to stwierdzić, że skoro sąd cywilny jest kompetentny do dokonywania czynności bardziej złożonych wobec treści aktu stanu cywilnego, to nie ma argumentów – przy cywilnoprawnym charakterze pojęcia stanu cywilnego – które uniemożliwiałyby dokonywanie przez niego czynności mniej skomplikowanych, w tym rejestracji stanu cywilnego (sporządzanie aktu) czy sprostowania w sytuacji, kiedy w obecnym stanie prawnym należy ono do organu administracji. Stąd wniosek, że rozdział kompetencji w zakresie czynności dotyczących aktów stanu cywilnego pomiędzy organ administracji i sąd cywilny jest kwestią umowną oraz że brak jest niepodważalnych argumentów niedopuszczających rozwiązanie, by właściwym organem w każdej sprawie dotyczącej aktów stanu cywilnego był sąd cywilny. Za rozwiązaniem takim przemawia także okoliczność, iż prowadzenie innych rejestrów o zbliżonej funkcji ustawodawca powierzył sądom. Nie bez znaczenia jest także wzgląd na jednoznaczność i pewność obrotu prawnego oraz dogodność dla podmiotów, których postępowania w kwestiach odnoszących się do aktów stanu cywilnego dotyczą.

Słowa kluczowe: stan cywilny – akt stanu cywilnego – organy w sprawach dotyczących aktów stanu cywilnego